א) לעיל לו., ב) [עי' פירושו

בתוס' דע"ו כח. ד"ה ככי], ג) [ב"ק כ. קיב. כתובות לד: ב"ב קמו:], ד) [ל"ל

בר חמא], ה) [לעיל

לו:ז. ו) נ״ל בשכר. רש״ל.

נו [ועי' תוס' גיטין נג: ד"ה הלכה], **ח**) [ועי' תוס'

גיטיו סה: ד"ה הא והאז.

צד א מיי׳ פ״ד מהל׳ שאלה ופקדון הל' ח מתנ טשיו פת מוש"ט ח"ח יי רצה מטיי כנ:

צה בגד מיי׳ פט״ו מהלכות מכירה הל׳ ט י יא סמג לאוין קע טוש"ע ח"מ סי׳ רלב סעי ים:

יח: צו ה ו ז ח מיי פ״ד מהל' שאל' ופקדון הל' ט סמג עשין פח טוש״ע ח״מ סיי רלא סעיי כה:

מוסף רש"י

כל המפקיד על דעת אשתו ובניו הוא אשונו מפקיד. על דעת שהנפקד מוסרו לאשתו ובניו הגדולים (לעיל לו:). לסרסיה. עושה שכר מתמרים של בעל הבית למחלית שכר (קדושין ·(:1)

רבינו חננאל אמרה אימיה לא אמר לי דפקדון ראטמרינהו בקרקע וברא אמר כל שכן דכי אמינא דידי אינון טפי אזדהרה בהו אמר רבא דמישתבע בווו אמו דבא דמישונבע איהו דהני זוזי אשלמינהו לאימיה דלא יכול למימר ליה אין רצוני שיהא פקדוני ביד אחר דקי״ל כל המפקיד על דעת אשתו ובניו הוא מפקיד ואמו אימיה דהני זוזי אותבינהו בקרטליתא ואיגנוב. וכז הלכה. גרסי׳ בפרק הכות ייים. לאשתו דין ודברים אין לי בנכסיד ההוא דאפקיד כסא דכספא בי חסא שכיב חסא ולא פקיד אתו לקמיה דרב נחמז אמר ידענא ביה בחסא דלא אמיד ועוד הא קא יהיב סימנא ולא אמרנא אלא דלא רגיל רעייל ונפיק לגביה אבל אי . רגיל דעייל ונפיק לגביה איניש אחרינא אימור אפקיד גביה וחזייה האי . לסימניה. וקיימא לן כרב נחמז דהא עבדו רבנז נוזמן דווא עבוד דבנן עובדא בההוא דאפקיד שב מרגניתא ציירי בסדינא בי ר' מיאשא וכההוא רימי כרב נחמן. ש״מ דאי . אפקיד חד גבי חבריה מידי ושכיב ואיכא סהדי דהאי גברא הוא דאפקיד גביה הדיז ל) מדלא (בענייניה) שקיל ליה ואפי׳ מיתמי ולא יכלי למיטען דלמא . בתר הכי זבניה אבונז מינד י ומה״נ כדאיתיה בחיים נכ לא יכיל למיטען זבינתיה. וראייה אחריתי נמי הא הארח אחורת נבור הא דגרסי׳ בחזקת הבתים מתיב רב נחמן בר יצחק . אומז איז לו חזקה הא אחר יש לו חזקה היכי דמי אי דאיכא עדים אחר אמאי יש חזקה ש"מ היכא דאיכא עדים דאפקדיה גביה מעיקרא ליכא חזקה וכן הלכה בתלמוד א"י בשקלים [פ"ד] הלכה מותר שירי לישכה. אדא בר זבינא איתפקד גבי בו ובינא איונפקו גבי מדלא דיתמי אתא שאיל לר׳ מני אמר ליה אין בעית

ליהוי פסידא עלך ואגרא דתרויהו שרי. ר' חייה בר

בל המפקיד על דעת אשתו ובניו הוא מפקיד. אומר ר״ת דהיינו לענין שאינו יכול לומר את מהמנת לי בשבועה ולא האיך אבל אם פשעו אפי׳ אין להם מה לשלם ישלם הנפקד דאם לא כן כל מה שהופקד אלל בעה"ב תבא אשתו ותאכל ותפטר ולכך

נמי הכא משתבעא אמיה דהנהו זוזי אותבינהו בקרטליתא שלא פשעה והא דקאמר נימא לה לאימיי דלישלמא לאו משום דאם לא היה לה מה לשלם שיפטר הנפקד אלא תשלם לבנה כשיהיה לה:

ניםא ליה לאפוטרופום זיל שלים אמר [אנא] לבקרא מסרתיה. משמע דאם לא הימה זאת הטענה הוי פושע וחייב וקשה דבפ' ד' וה' (ב"ק דף לט. ושם ד"ה דאי) אמרינן מעליית מאן מעליית יתומים דאי אחרת מעליית אפוטרופום ממגעי ולא עבדי אלמא פטורים מן הפשיעה וממתני' דהנזקין (גיטין דף נב.) דקתני מינהו ב"ד לא ישבע מינהו אבי יתומים ישבע אבא שאול אומר חילוף הדברים אין להוכיח דחייב בפשיעה די"ל דהשבועה לא הויא שלא פשע אלא שלא עכב כלום משלהם משום דמורי היתירא דטרח המייהו וי"ל דודאי אפוטרופום חייב בפשיעה כדמשמע הכא ולא ממגע כיוו שהחזיקוהו בנאמן אבל התם שלא מנוהו ללורך היתומים אלא לתקנת העולם שלא יזוקו משורם התם דוקא חיישינן דלמה ממנעי והכי היתה בירושלמי פרק הנוקין דקאמר אחיא דר' יוחנן כרבנן בתמיה פירוש כרבנן דאמרי מנוהו ב"ד לא ישבע אפילו סבר כאבא שאול בעי ההוא בר נש מיתן בגין דמתקרי מהימן פי' רולה ליתן אם יפשע ולא ימנע כיון שנקרא נאמן אבל הכא שלא הועמד אלא לתקנת העולם חיישינן דלמא ממנע אתיא דרבי יוסי בר חנינא כאבא שאול בתמיה אפילו סבר כרבנן אדם מבריח עלמו מן השבועה ואין מבריח

מושדין אותו": הכא נזכן מהכא וזכן

עלמו מן התשלומין פירוש כשיודע

שפשע רונה לשלם אבל אם נאבד

אינו חפץ לשבע שלא פשע דא"כ

להבא. ומספקה ליה בהה דינה אליבה דר' יוסי דחמר תחזור פרה לבעלים הראשונים אלמא משכיר במקום שוכר קאי ואית ליה דינא בהדי שואל והכא נמי ספסירא במקום יתמי קאי ואית ליה דינא בהדי בקרא כאילו הוי שומר שלו או דלמא לא דמי דהתם ודאי קאי משכיר במקום שוכר דשוכר שייך בגוף הפרה שהרי שכרה אבל גבי יחמי כיון דמקח טעות הוא אין להם בגוף השור מאומה איך יעמוד הספסירא במקומם ומיהו אי לאו דטעין בקרא אנא בהדי תוראי אוקימתיה הוה פשיטא ליה דמיחייב בקרא אע"ג דמקח

יכל המפקיד על דעת אשתו ובניו הוא סכל מפקיד נימא לה לאימיה זילי שלימי אמרה לא אמר לי דלאו דידיה נינהו דאקברינהו נימא ליה אמאי לא אמרת לה אמר כ"ש דכי אמינא לה דדידי נינהו מפי מזדהרא בהו אלא אמר רבא "משתבע איהו דהנהו זוזי אשלמינהו לאימיה ומשתבעא אימיה דהנהו זוזי אותבינהו בקרטליתא ואיגנוב ופטור ההוא אפוטרופא דיתמי דזבן להו תורא ליתמי ומסריה לבקרא לא הוו ליה ייככי ושיני למיכל ומית אמר רמי בר חמא היכי נדיינו דייני להאי דינא נימא ליה לאפוטרופא זיל שלים אמר אנא לבקרא מסרתיה נימא ליה לבקרא זיל שלים אמר אנא בהדי תורי אוקימתיה אוכלא שראי ליה לא הוה ידעינו דלא אכל מכדי בקרא שומר שכר דיתמי הוא איבעי ליה לעיוני אי איכא פסידא דיתמי הכי נמי והכא במאי עסקינן דליכא פסידא דיתמי דאשכחוהו למריה דתורא ושקול יתמי זוזי מיניה אלא מאן קא מעין מריה דתורא קטעין איבעי ליה לאודוען מאי מודעינו ליה מידע ידע במקח מעות הוי יבספסירא דזבן מהכא ומזבין להכא יהלכך מישתבע איהו דלא הוה ידע ומשלם בקרא ידמי בשר בזול החהוא גברא דאפקיד מידמי כשותא גבי חבריה הוה ליה לדידיה נמי כריא דכשותא א"ל לסרסיה מהאי רמי אזל רמא מאידך אמר רב עמרם היכי נדיינו דייני להאי דינא נימא ליה לדידיה זיל שלים אמר אנא אמרי ליה מהאי רמי נימא ליה לסרסיה זיל שלים אמר לא א"ל מהאי רמי ומהאי לא תירמי יואי דשהא שיעור לאיתויי ליה ולא אייתי ליה גלי אדעתיה דניחא ליה בדלא שהא סוף סוף מאי פסידא איכא והא קא משתרשי ליה א"ר סמא בריה דרבא ידהוה שיכרא חלא רב אשי אמר "בכיםי

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

בהמתו אצלך ותובע את האפוטרופום: ספסירת. קונה ומוכר בהמות בשוק ביום שקנה מוכר: משתבע ספסירת. דלה הוה ידע: ומשלם בהרה דמי בשר בזול. ותמיה אני מנין לרמי בר חמא דין זה מה לו לספסירא עם הרועה לא שומר שלו הוא ונראה לי דמתניתין (לעיל דף לה:) דהשוכר (ה) הפרה לחבירו והשחילה לחחר ומתה כדרכה דקאמר ר' יוסי יחזיר פרה לבעלים ואוקימנא הלכה כר׳ יוסי אלמא אע"פ שאין הבעלים בעלי דברים של שואל והשוכר שהוא לו בעל דברים אינו חסר כלום שהרי פטור באונסין אפי׳ הכי הואיל ויש לו דין על השואל לגבות יעמדו הבעלים הראשונים במקומו וגובין מן השואל ה"נ הואיל ויש ליתומים לגבות מן הרועה שהוא שומר שכר שלהם יעמדו בעלים במקום היתומים וגובין. ומיהו אי הוה מפסדי יתומים לא היה עושה פשרה בממון יתומים לשלם בזול דיתמי לאו בני מחילה נינהו אבל עכשיו שהוא מגבה לבעלים וכאן אין פשיעה כל כך דאמר בהדי מוראי אוקיממיה כו' הטיל פשרה ביניהם ולא ישלם כל דמי השור כמות שהוא חי אלא העור יחזיר לבעלים והבשר שמין וישלם שני שלישים דהיכא דאמרינן בגמרא משלם בזול כל זווא שהוא שש מעה כסף חשבינן בארבעה דנקי ° בפרק מי שמת (ב"ב דף קמו:): כשופת. הומלו"ן שמטילין לתוך השכר: כריא. כרי: אמר ליה. בעל הבית: לסרסיה. לאשר על ביתו העושה שכר שלו: מהא

כל המפקיד כו'. על דעת שלא יהא שומר נמנע מלמוסרן לאנשי

ביתו הגדולים ונאמנים לו הוא דמפקיד: נימא לה לאימיה.

שתשלם בשביל שלא קברתו: לבקרא מסרתיה. היה לו להודיעני

שחינו אוכל: איבעי ליה לעיוני. אם אוכל אם לאו: אי איכא

פסידת ליחמי כו'. תירולת הות:

דחשכחיה למריה דתורת. המוכר:

ושהול דמייהו. דאמרי ליה מקח טעות

הוא: אלא מאן טעין. מי תובע

כלום דקאמר די רבא היכי נידיינו:

מריה דמורת טעין. ושוחל שמתה

ומשלם רמי. הראהו הכרי שלו וא"ל מזה תטיל וולשכר: מאידך. של פקדון: ואי דשהא שיעור כו'. גמ' פריך אם היה כרי שלו קרוב ושל פקדון רחוק ושהא השליח שיעור מהלך דרך הקרוב ולא אייתי: גלי דעפיה. דבעל הבית דניחא ליה שהרי ידע שמשל פקדון הוי ולה מיחה בידו: והה קמשתרשי ליה. והלה הוה נשכר הכשות של פקדון שהטילו בשכר ושלו עומד וישלם משלו: חלא. החמין: בכיסי. שהיתה כישות כי גרועה וקולים מעורבין בה ולא השביח השכר כרלונו וקשה בעיניו שהטילוהו בתוכו:

ומשלם טעות הוא ולית ליה דינא בהדי ספסירא כיון דפשע חייב דספסירא תובע ליתמי שורו שתת בפשיעה והם שומרים חנם עליו והיתומים יחזרו על הבקרא שיפטרם מן הספסירא כי פושע הוא:

דמי בשר בזוד. פרש"י הטיל פשרה ביניהם ורבינו תם פירש דדין גמור הוא דאם היה מודיעו היה הספסירא שוחטו מיד ומוכרו בזול ולא היה יכול להשהותו עד יום השוק שהיה מת קודם: מי אמר די מהאי רמי מהאי לא תרמי. ואם תאמר דבפ׳ התקבל (גיטין דף סה: ושם ד״ה הא) תני חדא ערב לי בתתרים ועירב לו בגרוגרות עירובו עירוב ותניא אידך אין עירובו עירוב כאן בשלו כאן בשל חבירו וקמפרש דשלו הוי קפידה ואע"ג דלה אמר ליה מהה לה מערב ויש לומר דבשני מינין הוי קפידה אע"ג דלה א"ל מההי לה מערב וגבי הבא לי מן החלון והביא מן הדלוסקמא (מעילה כא.) דשליח מעל אע"ג. דמין אחד הוא החם מיירי שלא היו במקום אחד והכא מיירי שהיו בבית אחד ולא היה לו לידע שאמר דוקא מהאי רמים:

בביםי. פרש"י שהיה הכשות מלא קולים ולא השביח בשכר כ"א מעט וא"ת פשיטא שלא יתן יותר אלא כמו ששוה להטיל בשכר ו"ל דאע"פ שהיו שוים יותר למאכל בהמה לא ישלם אלא מה ששוה לשכר דראוין הם לבהמה כדאמר בהמוליא [יין] (שכת דף שו:) דגמלא זוטרא גנובתיה משום דאכלה כיסי כי היכי דלא לישתרבו בה ור"ח פירש כיסי הוא שם כשות שלריך ריכוך ובלא ריכוך אין שוה להטיל בשכר ולכך לא היה שכר טוב וקמ"ל שלא ישלם אלא כמו ששוה השכר אע"פ שהיו שוים הרבה יותר שבדבר מועט היה נעשה הריכוך:

הגהות הב"ח (h) רש"י ד"ה ומשלם וכו' להעוכר פרה מחבירו וכו' ר' יוסי תחזור: (3) שם ד"ה נכיסי עהיתה כישות זרועה בקוצים יקולים מעורבין: וקולים מעורבין:

גליון הש"ם יש"ר ד"ה ומשלם בקרא , רמי בשר בזול בו' בפו םי שמת. עי׳ ננ״ק כ ע״א :רש"י ד"ה דמי שעוריו

> לעזי רש"י הומלו"ן. כישות.

רבינו חננאל (המשך)

אדא איתפקיד גביה מדלא דיתמי עבד כן אגרא ביני . וליתמי והפסידא עליה. ההוא אפטרופא דיתמי דזבן תורא ליתמי ומסרה . לבקרא לא הוו ליה ככי יי ני למיכל שערי וכיוצא בהן אלא כד הוה גביה מריה הוה ספי ליה גבול השתא לא ספי ליה ומית. אמר רמי בר חמא היכי דינא נימא לאפטרופא מסרתיה נימא שלים אמר אנא בהדי תורא שלים אנו אנא בוו יונדא אוקימתיה אוכלא שדיי ליה לא הוינא ידע דלא מצי למיכל ואמרי׳ בקרא שומר שכר דיתמי איבעי ליה לעיוני אי איכא פסידא ליתמי ואסיק׳ אי המוכר בעל הבית הוא מקח טעות הוא וחייב המוכר לשלם ואם המוכר ספסירא הוא דזבין מהכא וזבין להכא מישתבע ספסירא דלא הוינא ידע טפטיות דרת הוינת יוע דלית ליה ככי ושיני ומשלם בקרא דמי בשר בזול. תוספתא ודוורילחיו חבירו אע"פ שאין כתובין על שמו הרי זה מחזיר לו את שלו מת יתן ליורשיו ואם אמר בשעת מיתתו ינתנו לפלוני שהז שלו יעשה מפורש כפי ההוא דאפקיד כי גביה חבריה והוה ליה מיהא כשותא רמי אזל סרסיא רמא מכשותא דהוה פקדון גביה אמר רב עמרם היכי דינא נימא לבעל הפקדון שלים אמר אמרי לסרסיא מכשותא דידי רמי סרסיא אמר לא לא תרמי. חזינן אי שהא סרסיא שיעור ואי לא שהא משלם למריה דכשותא שיעור מאי דמישתרשי ליה ואי הוה